

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก ก.

แบบสัมภาษณ์ เกษตรกรหัวหน้าครัวเรือนบ้านห้วยส้มป่อย ตำบลแม่สอย อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่
 เพื่อทำการวิจัยของ นางสาวพัชชา ชูพันธุ์ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร
 คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เรื่อง ความคิดเห็นของเกษตรกรบ้านห้วยส้มป่อย ตำบลแม่สอย
 อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

เลขที่แบบสัมภาษณ์..... ( )₁( )₂( )₃

ชื่อผู้สัมภาษณ์..... ทำการสัมภาษณ์ วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2541

ชื่อเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์.....อยู่บ้านเลขที่.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกร

คำแนะนำ ทำเครื่องหมาย / ลงใน ( ) หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดไว้ตามความเป็นจริงที่เกี่ยวข้องกับ
 เกษตรกร

1. เพศ ( ) 1. ชาย ( ) 2. หญิง ( )₄

2. อายุ.....ปี ( )₅( )₆

3. ระดับการศึกษา

( ) 1. ต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4

( ) 2. จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

( ) 3. สูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 ( )₇

4. สถานภาพตำแหน่งผู้นำทางสังคม ( )₈

( ) 1. ไม่มี

( ) 2. กำนัน

( ) 3. ผู้ใหญ่บ้าน

( ) 4. กรรมการตำบล

( ) 5. กรรมการหมู่บ้าน

( ) 6. ผู้นำทางศาสนา

( ) 7. ผู้นำกลุ่มเกษตรกร

( ) 8. อื่น ๆ (ระบุ).....

5. นับถือศาสนา

( ) 1. พุทธ

( ) 2. คริสต์

( ) 3. ศี

( ) 4. พุทธกับศี

( ) 5. อื่น ๆ (ระบุ)..... ( )₉

6. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ทั้งหมด.....คน (รวมผู้ให้สัมภาษณ์ด้วย) ( )₁₀( )₁₁

7. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานในภาคการเกษตร.....คน ( )₁₂( )₁₃

8. พื้นที่สำหรับทำการเกษตรทั้งหมดของครอบครัว.....ไร่ ( )₁₄( )₁₅

เมื่อปีที่ผ่านมาสามารถทำการผลิตให้รายได้.....บาท ( )₁₆( )₁₇( )₁₈( )₁₉( )₂₀

9. พื้นที่สำหรับทำการเกษตร ซึ่งมีการก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ชั้นบันไดนาข้าว ชั้นบันไดปลูก
ไม้ผล แนวหญ้าแฝกเพื่อป้องกันการพังทลายของดิน คันดิน คูรับน้ำขอบเขา ที่มีในการถือครองของท่าน
จำนวน .....ไร่ ( )₂₁ ( )₂₂
เมื่อปีที่ผ่านมาสามารถทำการผลิตให้รายได้.....บาท ( )₂₃ ( )₂₄ ( )₂₅ ( )₂₆ ( )₂₇
10. ครั้วเรือนของท่านมีข้าวสำหรับบริโภคอย่างเพียงพอหรือไม่
( ) 1. เพียงพอ ( ) 2. ไม่เพียงพอ ( )₂₈
11. การกู้ยืมเงิน
11.1 ท่านได้กู้ยืมเงินจากบุคคลหรือองค์กร ใดหรือไม่
( ) 1. ไม่ได้กู้ยืม ( ) 2. กู้ยืม ( )₂₉
11.2 ในกรณีที่ท่านมีการกู้ยืมเงินนั้น เพื่อใช้ในกิจกรรมใด
( ) 1. เพื่อใช้ในการเกษตร
( ) 2. ใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคที่จำเป็น เช่น ซื้ออาหาร ยา
( ) 3. เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการศึกษาของสมาชิกในครั้วเรือน
( ) 4. เพื่อกิจกรรมอื่น ๆ (ระบุ) ..... ( )₃₀
12. ในช่วงปีที่ผ่านมาท่าน ได้ติดต่อพบปะกับบุคลากรจาก องค์กรเอกชน(NGO)เพื่อการพัฒนา
ที่สูง เป็นจำนวนประมาณ .....ครั้ง ( )₃₁ ( )₃₂
13. ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ท่าน ได้ติดต่อหรือพบปะกับเจ้าหน้าที่ของกรมประมงกระทรวง กรมส่งเสริม
การเกษตร กรมป่าไม้ กรมชลประทาน หรือกรมพัฒนาที่ดิน เป็นจำนวนประมาณ.....ครั้ง ( )₃₃ ( )₃₄
14. ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ท่าน ได้ร่วมการประชุมหรือการฝึกอบรมเกี่ยวกับกิจกรรมทางด้าน
เกษตร จำนวนประมาณ.....ครั้ง ( )₃₅ ( )₃₆
15. ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ท่าน ได้ร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับปลูกพืชแบบชั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
( ) 1. ไม่ได้ร่วมเลย ( ) 2. เข้าร่วมประมาณ.....ครั้ง ( )₃₇ ( )₃₈
16. ในรอบ 1 สัปดาห์ท่านได้รับฟังข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรจากสื่อใดบ้าง
( ) 1. วิทยุ จำนวน.....ครั้ง / สัปดาห์ ( )₃₉ ( )₄₀
( ) 2. โทรทัศน์ จำนวน.....ครั้ง / สัปดาห์ ( )₄₁ ( )₄₂
( ) 3. เสียงตามสายในหมู่บ้าน จำนวน.....ครั้ง / สัปดาห์ ( )₄₃ ( )₄₄
( ) 4. อื่น ๆ (ระบุ)..... จำนวน.....ครั้ง / สัปดาห์ ( )₄₅ ( )₄₆
17. ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ท่าน ได้เดินทางเข้าไปในอำเภอจอมทอง หรืออำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
( ) 1. ไม่ได้ไปเลย ( ) 2. ไปเป็นจำนวน ..... ครั้ง ( )₄₇ ( )₄₈

ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการปลูกพืชแบบขั้นบันได และการอนุรักษ์ดินและน้ำ

คำแนะนำ ให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องท้ายข้อความที่เกษตรกรเห็นว่าถูก และ X ในข้อที่ผิด

ข้อความ	คำตอบ
1. การปลูกพืชแบบขั้นบันไดหมายถึงการปลูกพืชอะไรก็ได้ เป็นแถว หรือเป็นแถวยาวตามแนวระดับ ขวางความลาดเทของพื้นที่	..... ( ) ₄₉
2. บนพื้นที่ลาดชันนั้นยังทำการไถพรวนมากเท่าไรยังเป็นผลดีต่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	..... ( ) ₅₀
3. การทำคันดิน ขั้นบันไดปลูกพืช คูรับน้ำขอบเขา ขวางความลาดเทของพื้นที่ ช่วยป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	..... ( ) ₅₁
4. การเผาตอซังหรือวัชพืชในไร่นาเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	..... ( ) ₅₂
5. ทำนทราบวิธีการวางแนวระดับในพื้นที่ลาดเท เพื่อทำแนวปลูกพืชแบบขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	..... ( ) ₅₃
6. การไถพรวนในพื้นที่การเกษตรที่ลาดชัน ควรทำการไถพรวนขึ้นลงตามความลาดเทของพื้นที่	..... ( ) ₅₄
7. การปลูกพืชไร่บนที่ลาดชันควรมีการทำคันดิน ขั้นบันไดดิน คูรับน้ำขอบเขา เป็นแนวยาว ขวางความลาดเท เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	..... ( ) ₅₅
8. การปลูกข้าวนาดำ ไม่ใช่วิธีการปลูกพืชแบบขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์	..... ( ) ₅₆
9. การปลูกหญ้าแฝกเป็นแถวขวางความลาดเทในแปลงปลูกพืชนั้น หญ้าแฝกจะแย่งน้ำและธาตุอาหารในดินจากพืชในแปลง	..... ( ) ₅₇
10. การปลูกพืชเป็นแถวยาวลงมาตามความลาดเท เป็นการกระทำที่ผิดหลักการอนุรักษ์ดินและน้ำ	..... ( ) ₅₈
11. ตามหลักการอนุรักษ์ดินและน้ำ ในพื้นที่ทำการเกษตรที่ลาดชันมากๆ นั้น เราจะสร้างคันดินหรือไม่สร้าง ก็มีผลไม่แตกต่างกัน	..... ( ) ₅₉
12.การปลูกพืชเป็นแถวขวางความลาดเทของพื้นที่ เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยลดการชะล้างพังทลายของดินได้	..... ( ) ₆₀

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของเกษตรกร ต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
 คำแนะนำ ให้ท่านเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างทางด้านขวามือให้ตรงกับความรู้สึก ความคิดเห็นของเกษตรกร ตาม
 ข้อความทางด้านซ้ายมือ

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	เห็น ด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย
1. ท่านคิดว่าการปลูกพืชแบบขั้นบันไดเป็นการสิ้นเปลืองแรงงานในการปลูกและการดูแลรักษา			( ) ₆
2. การปลูกพืชแบบขั้นบันไดช่วยป้องกันการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ทำการเกษตรของท่าน			( ) ₆
3. ท่านคิดว่าวิธีการปลูกพืชแบบขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์นั้น ไม่ขัดต่อประเพณีวัฒนธรรมของชาวกะเหรี่ยง			( ) ₆
4. เมื่อท่านใช้ระบบปลูกพืชเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำแล้วทำให้รายได้ของท่านลดลง			( ) ₆
5. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการปลูกพืชแบบขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ			( ) ₆
6. ท่านคิดว่าการปลูกพืชแบบขั้นบันไดเป็นวิธีการที่ช่วยลด และ ป้องกันการชะล้างพังทลายของดินได้ดี			( ) ₆
7. การปลูกพืชแบบขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำทำให้พื้นที่เพาะปลูกของท่านลดลง			( ) ₆
8. ท่านใช้วิธีการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพราะ เจ้าหน้าที่กำหนดให้ทำ ท่านมิได้ต้องการหรือสมัครใจทำเอง			( ) ₆
9. การปลูกพืชแบบขั้นบันไดทำให้ท่านต้องลงทุนซื้อพันธุ์พืช ปุ๋ย หรือ ยากำจัดศัตรูพืช มากกว่าการปลูกแบบดั้งเดิมของท่าน			( ) ₆
10. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าในการทำการเกษตรนั้น ดินเป็นสิ่งสำคัญที่สุด และ ดินที่อุดมสมบูรณ์ ก็จะทำให้ผลผลิตดีด้วย			( ) ₇
11. ท่านคิดว่า เจ้าหน้าที่ ที่มาส่งเสริมระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ นั้น มีความน่าเชื่อถือ			( ) ₇
12. ท่านคิดว่า ป่าไม้ที่มีอยู่รอบ ๆ หมู่บ้านในปัจจุบันนี้อุดมสมบูรณ์มาก ไม่ต้องดูแลหรือปลูกเพิ่มเติม			( ) ₇

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย
13. ชาวกะเหรี่ยง ไม่ได้อาศัยอยู่ในป่า ค้างนั่นถึงแม้จะวางป่าจนหมด หมู่เฮา ชาวกะเหรี่ยงก็อยู่ได้			( ) ₇₃
14. ท่านคิดว่าการเกษตรจะประสบผลดีก็ต่อเมื่อมีป่าช่วยซับน้ำและความชุ่มชื้น ไว้ให้พื้นที่การเกษตรที่อยู่ใกล้เคียง			( ) ₇₄
15. การปลูกพืชแบบขั้นบันไดนี้เป็นสิ่งที่ยากแก่การปฏิบัติ และสมาชิกภายใน ครอบครัวสามารถช่วยกันทำได้			( ) ₇₅
16. มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำควรจะมีคู่กับการทำการเกษตรในหมู่บ้านนี้ ตลอดไปชั่วลูกชั่วหลาน			( ) ₇₆
17. ท่านคิดว่าควรมีการหยุดยั้ง และป้องกันการพังทลายของดิน			( ) ₇₇
18. ท่านคิดว่าการปลูกพืชแบบขั้นบันไดทำให้การปลูกพืชของ ท่านล่าช้าและ เสียเวลากว่าการปลูกเป็นแนวขั้นลงตามความลาดเทของพื้นที่			( ) ₇₈
19. ท่านต้องการขยายพื้นที่เพื่อปลูกพืชแบบขั้นบันได เพราะเห็นว่าเป็นสิ่งดี ต่อที่ดินของท่าน			( ) ₇₉
21. ท่านคิดว่าการบุกรุกถางป่า เป็นสิ่งที่จำเป็นต้องกระทำต่อไปเพื่อเพิ่มพื้นที่ เพาะปลูกของท่าน			( ) ₈₀
22. ท่านไม่ต้องการดูแลซ่อมบำรุงสิ่งก่อสร้างในการอนุรักษ์ฯ ในกรณีที่มีความ เสียหายพังทลายลง เพราะ ควรเป็นงานของเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน			( ) ₈₁
23. ท่านมีหน้าที่ต้องบำรุงรักษาที่ดินของตนเองให้คงความสมบูรณ์ เพื่อตนเอง ลูกหลาน และประเทศชาติ			( ) ₈₂
24. ท่านคิดว่าดินที่ถูกน้ำฝนชะล้างไหลลงสู่ลำน้ำแม่เค็ยะนั้นจะไม่ทำให้เกิดผล เสียต่อชาวบ้านในหมู่บ้านอื่นๆ			( ) ₈₃
			( ) ₈₄

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการปลูกพืช แบบขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
คำแนะนำ ทำเครื่องหมาย / ลงใน ( ) หน้าข้อที่เป็นจริงหรือเติมข้อความในช่องว่าง

1. ปัญหาใดต่อไปนี้ที่ท่านประสบเมื่อท่านปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

- ( ) 1. แรงงานไม่เพียงพอ ( )₈₅
- ( ) 2. ขาดแคลนเครื่องมือที่รุนแรง ( )₈₆
- ( ) 3. ขาดพันธุ์พืช ( )₈₇
- ( ) 4. ขาดปุ๋ย ( )₈₈
- ( ) 5. ขาดยาควบคุมศัตรูพืช ( )₈₉
- ( ) 6. ขาดเงินทุน ( )₉₀
- ( ) 7. ความรู้เกี่ยวกับงานอนุรักษ์ดินและน้ำมีไม่เพียงพอ ( )₉₁
- ( ) 8. ขาดเจ้าหน้าที่ที่ให้คำปรึกษาในด้านการเกษตร และการอนุรักษ์ดินและน้ำ ( )₉₂
- ( ) 9. ขาดตลาดเพื่อจำหน่ายผลผลิต ( )₉₃
- ( ) 10. ขาดความรู้เกี่ยวกับพืชที่เพาะปลูก ( )₉₄
- ( ) 11. ขาดแคลนน้ำในการเกษตร ( )₉₅
- ( ) 12. ชาติที่ทำกินที่เป็นของตนเอง ( )₉₆
- ( ) 13. ที่ทำกิน ไม่เพียงพอ ( )₉₇
- ( ) 14. เส้นทางคมนาคมไม่ดี ( )₉₈
- ( ) 15. ขาดพาหนะในการขนส่งผลผลิตและปัจจัยการผลิต ( )₉₉
- ( ) 16. อื่น ๆ (ระบุ)..... ( )₁₀₀

2. ข้อเสนอแนะของเกษตรกร เพื่อแก้ไขปัญหาและเพื่อพัฒนาการปลูกพืชแบบขั้นบันได เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ และมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำอื่น ๆ

- ( ) 1. ให้ทางราชการสนับสนุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตร ( )₁₀₁
- ( ) 2. จัดการอบรมให้ความรู้ด้านการเกษตรและการอนุรักษ์ดินและน้ำบ่อย ๆ ( )₁₀₂
- ( ) 3. ให้ช่วยก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเพิ่ม ในพื้นที่ของเกษตรกร ( )₁₀₃
- ( ) 4. ดำเนินการเกี่ยวกับสิทธิการถือครองที่ดิน ( )₁₀₄
- ( ) 5. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องควรหาเวลาพบปะกับเกษตรกร ให้มากกว่าที่ผ่านมา ( )₁₀₅
- ( ) 6. อื่น ๆ (ระบุ)..... ( )₁₀₆

!!อย่าลืมขอบคุณเกษตรกร!!

ภาคผนวก ข.

การทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์โดยวิธี Split-Half method

คนที่	คะแนนข้อดี	คะแนนข้ออยู่	X	Y	XY
1	32	34	1024	1156	1088
2	36	35	1296	1225	1260
3	35	36	1225	1296	1260
4	36	35	1296	1225	1260
5	34	32	1156	1024	1088
6	35	34	1225	1156	1190
7	34	35	1156	1225	1190
8	34	36	1156	1296	1224
9	32	33	1024	1089	1056
10	34	35	1156	1225	1190
11	33	34	1089	1156	1122
12	30	30	900	900	900
13	33	34	1089	1156	1122
14	35	36	1225	1296	1260
15	33	34	1089	1156	1122
16	36	35	1225	1296	1260
17	33	35	1089	1225	1155
18	34	35	1156	1225	1190
19	33	34	1089	1156	1122
20	36	36	1296	1296	1296
N = 20	678	688	22961	23779	23355

เมื่อ

N	=	20
ΣX	=	678
ΣY	=	688
ΣX^2	=	22961
ΣY^2	=	23779
ΣXY	=	23355

แทนค่าในสูตร

$$r_{\frac{1}{2}\frac{1}{2}} = \frac{[N \cdot \Sigma XY - \Sigma X \cdot \Sigma Y]}{\sqrt{[N \cdot \Sigma X^2 - (\Sigma X)^2] \cdot [N \cdot \Sigma Y^2 - (\Sigma Y)^2]}}$$

$$r_{\frac{1}{2}\frac{1}{2}} = \frac{[20(23355) - (678)(688)]}{\sqrt{[20(22961) - (678)^2][20(23779) - (688)^2]}}$$

$$= 0.74$$

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อคู่กับข้อคี่ หรือความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ครั้งฉบับ เท่ากับ 0.74

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ทั้งฉบับ (r_{tt}) โดยใช้สูตรของ Spearman-Brown คือ

$$r_{tt} = \frac{2 \times r_{\frac{1}{2} \frac{1}{2}}}{1 + r_{\frac{1}{2} \frac{1}{2}}}$$

แทนค่า

$$\begin{aligned} r_{tt} &= \frac{2 \times 0.74}{1 + 0.74} \\ &= 0.85 \end{aligned}$$

จากการทดสอบแบบสัมภาษณ์ พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ เท่ากับ 0.85 แสดงว่าแบบสัมภาษณ์มีความเชื่อถือได้

ประวัติผู้เขียน

- ชื่อ-สกุล นางสาวอพัชชา ชูพันธุ์
- วัน เดือน ปีเกิด 28 พฤศจิกายน 2512
จังหวัดแพร่
- ประวัติการศึกษา สำเร็จการศึกษาปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อปีการศึกษา 2534
- ประสบการณ์ในการทำงาน 2534-ปัจจุบัน นักวิชาการเกษตร สำนักงานพัฒนาที่ดินที่สูง กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์